

Дезертир

Тодось Осьмачка

Не дай, Боже, в чужім краю
згинуть у неволі...
Шевченко

Гей, на північній чорній чужині
зима снігами землю покриває,
гнуться вітами ліси до рік
від ваги великої снігів,
що на сосни та дуби лягає...

Сніги летять і порошать
все по рязанському шляху
й поміж ровами путь пушать
ото Діброві-козаку
на далеку Україну,
на Славутицю ріку.

А бір шумить, вирує бір,
тріщать гілляки і верхи...
Утікши з армії рабів,
Діброва розгубив шляхи.
Вже третій день схилився в глід
на березі ріки-Оки...
В онучах ноги, без чобіт,
і лізуть лікті у дірки.
А бір шумить, вирує бір,
з морозу лускає ріка,
і йде снігами сірий звір
і сумно виє по балках.

Кінець Діброва бачить свій
і вовкові казати став:
"І ти шукаєш, брате мій,
у полі смерти без хреста?"

І я не бачитиму днів,
що колосками б'ють у степ,
й не наберу води з морів
у спеку бризнути на серп...

Мій односелець нам писав,
що села там і дим, і прах —
і ніч я вітром загнуждав
і мчав із муштри до Дніпра.
Шляхи ж московські та низи
мені поплутали стежки.
Умру, то ти мене згризи,
та т^т не кинь мої кістки:
на щелепи візьми їх ти
та й волочи їх не в траву
а на Славутицю пусти,
і я на той світ попливу" ...

І вовк завив, повіяв жах
на людську мову, на таку,
а сонце, ставши на лісах,
схилило світло на Оку.
А бір шумів, ламався бір,
гули гілляки і сніги,
людина ж мовила в простір
уже з останньої снаги:
"Гей, будь голубкою з-за хмар
ти, Україно, на ріллі,
що котить кров свою, мов жар,
із серця, по важкім крилі
за голуб'ят, що десть роти
ворушать в клуні між кроков,
аж доки заворкуєш ти
про чисте зерно та любов ...
І будь орлицею в лісах,
неначе марища замчищ,
що до гнізда несе крізь жах
орлятам їжу з бойовищ...
І нам лисицею ти будь,
що пробіга за ніч краї
і роси струшує на путь,

сліди стираючи свої,
а вранці до щенят гребе
в глибоку нору під дупло
і ссати віддає себе
і кров добути і тепло" ...
Голодний звір не вив тепер,
бо впало сонце на ріку,
і козакові розідер
хижак шинелю нетривку
і аж до ночі ребра гриз,
ламаючи в зубах громи,
а вітер в степ із ліса вис,
мов прапори над трунами...
Впівночі ж вовк, як вогнеліт,
з кістками до Дніпра летів,
зриваючи холодний слід
і тумани страшних снігів,
а вітер плакав на слідах,
що зорі й сонце світять нам
лише на рідних берегах,
про що відомо і вовкам...